

Cox's Pomona.

Foto: Poul

Hansen

<http://www.pometet.kvl.dk/Aeblehistorier/CoxPomona.htm>

Synonymer. Ingen; Navnet afkortes undertiden til Pomona.

Historie. Fremkommet i 1825 i England ved Udsæd af en Kærne af Ribston. Tiltrækkeren, der ved samme Udsæd fik Sorten Cox's Orange, var Brygger Cox i Colnbrook Lawn i Buckinghamshire. Den var i 1875 udstillet i København fra Sjælland, Loll.-Falster og Sydsverige. Anbefalet til alm. Plantning i 1888 og i 1914. Kom ved Frugtsortsundersøgelserne 1918—22 mellem Hovedsorterne og repræsenterede da 11,6 pCt. af de undersøgte Æbletræer. I Planteskolerne var Sorten dengang Nr. 2 efter Antal Træer under Tiltrækning. I 1937 var den Nr. 10 med ca. 23,000 Træer, deraf Halvdelen på Dværgrod.

Træet.

I Planteskolen er Træet let at formere og tiltrække. Danner en kraftig, lige Stamme og mange udstående, stive Kronkviste. Veddet er løst Og tilbøjeligt til at tørre ud, hvorfor der ikke ved Tilbageskæring må blive en Stap siddende; men der må heller ikke skæres for nær Knoppen, da denne let svækkes derved.

Grundstamme. Vokser villigt på alle Grundstammer, **men da** Frugtbarheden er tidligt indtrædende og stor, er svagtvoksende Grundstammer kun at foretrække under særlige Forhold.

Beskrivelse af Træet. De talrige årsskud er i Spidsen stærkt gråfildede. Barken brun og forsynet med små, fremtrædende Korkporer. Bladene middelstore, tætsiddende, faste, på Oversiden friskgrønne og på Undersiden gråfildede, i Randen finttakkede. På Langskuddene er Bladene brede, rundagtige og ofte brat tilspidsede, på Dværgskuddene er de små, rundagtige eller lange og smalle. Bladstilken kort og kraftig. Akselbladene små. Bladene kan få en smuk gyldenbronzefarve. Frugtknopperne middelstore, brune, noget uldede. Blomstrer sent på Sæsonen. Blomsterne middelstore, ikke særlig smukke; Kronbladenes Yderside af en uren rosa Farve. Har normalt Antal Kromosomer. Danner rigeligt og godt Støv; let at befrugte og god Befrugter for andre Sorter.

Dyrkningsforhold. Træerne, der danner en tæt, rundagtig, bred Krone, opnår kun Middelstørrelse og kræver derfor ikke stor Afstand. Af gamle, store Træer over 50 år findes der kun få her i Landet. På svagtvoksende Grundstammer standser Træet hurtigt i Væksten; på Vildstamme og i god Jord kan det blive ret stort og gammelt. Selvom Træet ikke bliver højt, og Frugterne sidder ret godt fast, bør Cox's

Pomona dog have Læ, til Gavn for Træet og Frugtens Udvikling. Under stor Frugtvægt flækker Grenene let ud. Jorden bør ikke være svær og kold, men af lettere Beskaffenhed og varm, for at Veddet kan modne

og Frugterne få Farve. På svær Jord bør der gødes med Forsigtighed, da Skuddene er tilbøjelige til Nedfrysning. Rigtbærende Træer og Træer på lettere Jord gødes stærkt, også med Kvælstofgødning. Træet kan beskæres på mange Måder; svagt voksende Træer kan beskæres stærkt, kraftigt voksende Træer på kold Jord udvikler — efter stærk Beskæring — let for mange og lidet hårdføre Skud. Kan anvendes til Ompodning, men i en årrække har det været almindeligt at pøde Sorten om. Frugtbarheden indtræder tidligt; ikke sjældent bærer Træerne Frugt allerede i Planteskolen. Frugtbarheden er temmelig regelmæssig. Frugtudynding, når der er for mange Frugter ansat. Frugterne må ikke sidde i Klynger, da de så kan presse hinanden løse samt afgive Skjulested for Skadedyr.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. Cox's Pomona er i fremtrædende Grad hjem søgt af alle Æbletræets Fjender, men er dog let at holde sund, da den tåler Sprøjtning godt. Er meget efterstræbt af Harer, Lus, Spindemider, Viklere og Tæger. Skurv optræder ofte ødelæggende på Træ og Frugt. Kræft og Toptørhed er almindelig, Frugtskimmel på Træ og Frugt ligeledes. Når Træet må betegnes som værende mindre hårdført, ligger årsagen især i de mange Sygdomsangreb. Træffer det ind med en Række dårlige Vækstår, er det svært at holde Træerne sunde, medens de i gode Somre forholder sig helt anderledes.⁷

Frugten.

Størrelsen. Stor, på unge Træer meget stor, på ældre Træer under Middelstørrelse. 6,5 cm høj og 8 cm bred.

Formen er uregelmæssig femkantet, Bugen sidder under Midten, bred mod begge Ender; Frugten ofte skæv.

Farven. Grundfarven grøn, senere gul. Solsiden og undertiden næsten hele Frugten dækket af en strålende rød Farve, der fordeler sig i Punkter og Striber, hvorigennem Grundfarven ses tilligemed talrige og ret fremtrædende gulgrå Hudpunkter. Skyggefrugter næsten uden rødt. Stærkt belyste Frugter kan være særdeles smukt og glimrende farvet. Huden med Dug og under Opbevaring stærkt fedtet. Bliver derfor let snavset.

Bægeret stort og åbent med korte, spidse Bægerblade; sidder i en stor og grov Nedsænkning, der er forsynet med fem kraftige, afrundede Ribber, som fortsætter helt ned over Frugten. Støvtrådene midtstillede i Bægerrøret. Griflerne sammenvoksede til Midten.

Stilken middellang eller kort, ret tyk, dunet; sidder i en bred og dyb Grube, der ofte revner og sprækker.

5-årigt Træ, 1,5 m højt og 2,5 m bredt.

Kødet løst, hvidt med grønligt Skær og grønne årer, saftigt og velsmagende og med en egen, karakteristisk Aroma.

Kærnehuset. Karstrengene danner en løgformet Figur. Kærnehusets Rum små. Kærnerne rundagtige, brune, ikke altid veludviklede.

Modningstid. Plukkes fra sidste Halvdel af September og ad flere Gange. Kan bruges fra Oktober. Holdbarheden meget forskellig. Sentplukkede, små og middelstore, sunde Frugter kan ved god Opbevaring holde sig til Febr.-Marts. Store grønne Frugter kan kun opbevares til Jul. Er Stilken revet af, eller er der Revner i Stilkgruben, rådner Frugten let; pudrede Frugter skal være mindre udsatte herfor. Tilbøjelig til at mugne i Kærnehuset. Er velegnet til Kølelagring.

Anvendelse. God Spisefrugt. Yndet af mange p. G. a. den løse Konsistens, passende Syrlighed og behagelige Aroma. Særdeles god Køkkenfrugt.

Handelsværdi. Den kantede og bløde Frugt får let Trykpletter og er derfor noget vanskelig at pakke og forsende. Veludviklet og godt farvet er den en god Handelsvare. Velkendt af Publikum og god til Butikssalg, fraregne! en noget for stor Svindprocent.

Dyrkningsværdi.

Cox's Pomona er blevet vurderet forskelligt. I 1880erne og 90erne blev den meget plantet med Eksport for Øje. Dens store Modtagelighed for Sygdomme, som man ikke dengang kunde få Bugt med, medførte i de vanskelige år i 1920erne, at Interessen for Sorten svandt ind. I de senere år er den atter kommet mere i Forgrunden. Til Privathaver kan den anbefales til Plantning i alle Landets Egne; under udsatte Forhold kan den eventuelt espalieres. Til Erhvervsdyrkning er den ligeledes velegnet overalt, hvor en sådan kan finde Sted, men dog fortrinsvis i de mindre gode Frugtegne. Den kan bruges til kortvarig Kultur, eventuelt til Mellemlantning. Nødvendige Forudsætninger for rentabel Dyrkning er: ikke for kold Jord, gennemført Sundhedspleje og Avl af ikke for store, velf arvede Frugter. Da dens Hovedsæson er i den frugtrige Tid, kan der ikke forventes høje Priser, men til Gengæld kan Produktionsprisen blive lav. Ikke velegnet til Eksport.

Cox's Pomona. 54-årigt Træ i GI. Hestehauge, 6 m højt og 8 m bredt.